

Hjægod Tidende

Udgivet af

LOKALHISTORISK FORENING
FOR SLANGERUPEGNEN

31. årgang

Nr. 1

1. marts 2015

Historien bag "De røde stole"

Læs også

"Side 9 pigen"

**Kommunalreformen 1970 og
Strukturreformen i 2007**

Formanden har ordet

Mens vi nu venter på forårets komme, er det tid til at se frem til vort næste arrangement, vor årlige ordinære Generalforsamling, som finder sted den 31. marts i Aktivitetshuset, hvor vi håber på et stort fremmøde af Foreningens medlemmer.

Det næst arrangement vil ligeledes finde sted i Aktivitetshuset den 14. april, hvor pensioneret politimand Ove Kryger vil fortælle om sit liv i politiets tjeneste.

Som opfølgning af emnet, tager vi lørdag den 9. maj en bustur til Politimuseet, med efterfølgende frokost i Hansens gamle Familiehave, hvor Foreningen er vært.

Mere om disse arrangementer inde i Ejegod Tidende.

Jeg vil benytte lejligheden til at takke bestyrelsen, arkivet, redaktionen, vore hjælpere og øvrige

medlemmer for deres store indsats, idet jeg håber, at året 2015 bliver et godt og spændende år for vor Forening.

Jens Lindgreen

25 stk. Frederiksborg Amts Avis

Modtagne effekter

fra perioden 1930 - 1968.

Modtaget fra:

Henning Brøgger, Slangerup

1 stk. kasseapparat som blev brugt i A.O. Nielsens skotøjsforretning, Strandstræde 6, Slangerup.

Modtaget fra:

Hanne Hansen (datter af Skomager Nielsen).

Mere herom på side 14 og 15.

Foreningsnyt

Indkaldelse til Ordinær generalforsamling

Tirsdag den 31. marts 2015 kl. 19:30 i

Aktivitetshuset Kongshøj

Kannikestræde 2C

Dagsorden:

1. Valg af dirigent.

2. Formandens beretning.

3. Regnskabet fremlægges.

4. Indkomne forslag.

5. Kontingent for år 2016

Bestyrelsen foreslår ændret kontingent : 200 kr. pr. husstand og 150 kr. for pensionister, legeledes pr. husstand.

6. Inger og Birthe Larsens Mindelegat

Bestyrelsen ansøger ifølge vedtægterne om 60.000 kr. til foreningens aktiviteter

Bl.a. Ejegod Tidende, bogudgivelser, foredrag og udflugter.

7. Valg til bestyrelsen. På valg er:

Jens Lindgreen, Torben Møller, Henny Bøgh og Irene Nielsen

samt suppleant: *Jørgen Rasmussen og Karsten Andreasen*

(*Karsten Andreasen ønsker ikke genvalg*)

revisor *Frede Pedersen* samt revisorsuppleant.

8. Eventuelt

Evt. forslag skal være Lokalhistorisk Forening (tlf.: 4735 2372)

i hænde senest den 20. marts 2015.

Husk

Indbetaling af kontingent for 2015

Regnskab for året 2014

1. januar - 31. december

	INDTÆGTER	UDGIFTER	
Kontingenter	34.400,00		
Indgang Foredrag og ture	26.910,00		
Overført fra Legat	70.000,00		
Pasning af Arkiv	4.021,38		
Foredrag – Ture m.m.		102.205,00	
Gaver m.m.		4.245,60	
Porto m.m.		4.637,00	
Kontingenter, inkl. DLF		2.600,00	
Indkøbt materialer og vedligeholdelse		6.493,45	
Serveringer og julefrokost m.m.		17.407,70	
Gebyrer Bank		529,00	
	135.331,38	138.117,65	
Underskud 2013		- 2.786,27	
	135.331,38	135.331,38	
Kapitalkonto			
Bank og Kasse 01.01.2015	14.675,51	Bank 31.12.2014	3.015,32
Underskud	- 2.786,27	Kasse	597,30
Mellemregning Forlag	- 8.276,62		
Kapital 31.12.2014	3.612,62	Beholdning	3.612,62

Mindeord

Knud Skaanning

En af Lokalhistorisk Forenings æresmedlemmer, Knud Skaanning, er død. Han var gennem en lang årrække en meget aktiv deltager i Foreningens arbejde. Han var i bestyrelsen i 10 år fra 1992 og de sidste 7 år heraf som sekretær. Han var med til at indføre det første EDB registreringssystem, Arkibas 3, i 1992. Efter sin tid i bestyrelsen fortsatte han som Revisor for foreningen.

Æret være deres minde.

På Foreningens vegne
Jens Lindgreen

Poul Erforth Larsen

Poul Erforth Larsen, er død. Han var gennem en lang årrække en meget aktiv deltager i Historisk Forenings Vægterkorps. Han var bestyrelsessuppleant fra 1991 og til sin død den 11.02.2015.

Et farvel til 3 af vores "frivillige" hjælpere

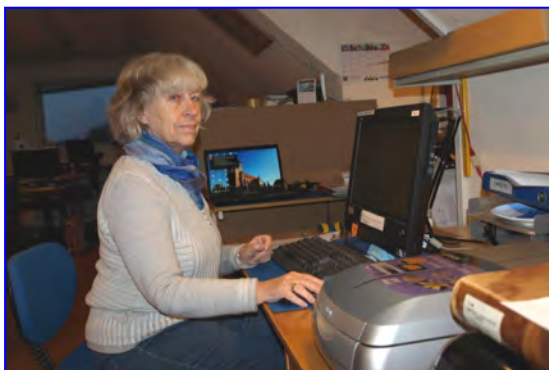
Af: Jens Lindgreen

Vores flittige
"klippedamer"
Agnes Lund og
Elsa Berthelsen har til
glæde og gavn for os og
vores efterkommere,
igennem mange år klip-
pet artikler og foto fra de
lokale aviser, som
vedrører Slangstrup.

Vores ligeså flittige
Lis Madsen
har holdt styr på modtag-
ne genstande, scanning af
foto og
meget, meget mere!

Husker du?

Denne artikel er et eksempel på hvad vores flittige "klippedamer" har "gemt" til os. Slangstrup Stationsbygning brændte i maj 2000. Læs mere herom på side 12 og 13, hvad der siden skete med bygningen.

Stationsbygning²⁰⁴ er en skamstøtte!

Læserne skriver

Slangstrup er en lille hyggelig by at gå en tur i, navnlig er en tur ned ad Kongensgade en fin tur, men man skal helst ikke bevæge sig længere syd på end til hjørnet af Stationsvej, for herfra har man frit udsyn til den gamle stationsbygning, og det er bestemt ikke noget kønt syn.

For udefra-kommende gæster, der lander på bus-holdepladsen eller på parke-rings-pladsen ved Brugsen, ser det hele end-nu værre ud. Murene er vinde og skæve og der er store revner og huller i murværket, som nødtørf-tigt er fyldt ud med løse mursten. Forkullede spær rager op i luften som rådne tandstumper.

Umiddelbart efter bran-den blev der sat et hegn op for at beskytte publikum mod nedstyrtningss-fare, men det er fjernet igen, formentlig af økonomiske grunde! Men nedstyrt-nings-faren eksisterer jo stadigvæk! Det hele er ikke alene en ynk at se på, men det kan også være di-rekte farligt at bevæge sig tæt på bygningen.

Man kan godt forestille sig, at halvtstore børn kun-

Den gamle stationsbygning i Slangstrup nedbræn-dte i maj sidste år.
Foto: Allan Nørregaard.

ne være fristet til at gå på opdagelse i ruinen, men det ville være en trist hi-storie, hvis det ender med en katastrofe. Hvem tager ansvaret, hvis nogen kom-mer til skade?

Folk der har boet mange år i byen har været vidne til et langsomt, men sik-kert forfald af den smukke bygning. Det kan godt være, der er mange gode eller rettere sagt dårlige forklaringer på, at det er gået sådan. Men det er ty-deligt, at det er de tidligere ejeres mange års forsøm-melighed og misligholdel-se og skubben ansvaret fra sig, der er endt i denne

dårlige situation.

Vi savner nogle klare udmeldinger fra kommu-nen om dette uheldige sagsforløb.

Det kan ikke være rig-tigt, at man bare lader ti-den gå, for så ender det med inden længe, at det hele ligger på jorden. Det er på tide, at nogen nu ta-ger ansvar for bygningen og får hanket op i forsøm-meligheden, så vi igen kan være bekendt at invitere gæster til byen.

Med venlig hilsen
Tage R. Poulsen
Formand for Historisk
Forening i Slangstrup

"Side 9 pigen"

Af: Irene Nielsen

Anna Kristine Christiansen kom til verden i Slangstrup den 18. april 1902, som datter af maler og landpostbud Frederik Oluf Christiansen og hustru Anna Margrethe.

Anna Kristine var ud af en søskendeflok på 8,

3 piger og 5 drenge.

Flere af Annas brødre har været postbude.

Anna selv, arbejdede som telefonistinde på Slangstrup Central, Kirketorvet 6, hvor hun virkede indtil sin død den 22. november 1931.

Af nulevende slægtninge kan nævnes: Børge "Blik" og søsteren Birgit "Gitte".

Anna, Marie og Eleonora
(ca. 1920-1930)

Det gamle posthus og telefoncentral
Kirketorvet 6 (ca. 1900)

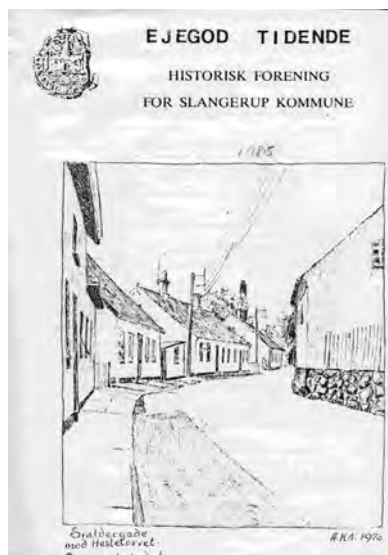
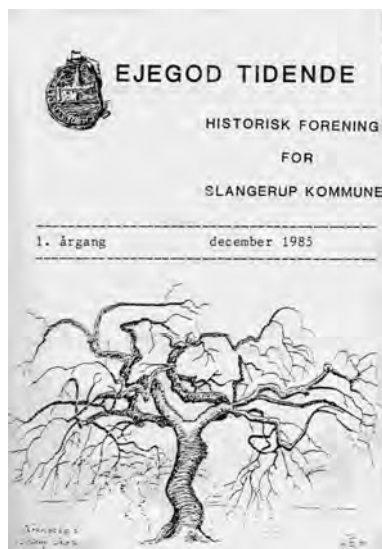
Kirketorvet 6 (ca. 1950)

Telefonistinde

Anna Kristine Christiansen

Ejegod Tidende start 1985.

Foto fra Håndværker og Handelsforeningens mindebog

Af: Erik Hansen

Ny efterlysning:

I forrige nr. efterlyste vi oplysninger om tre Slangerupborgere: Murermester Ove Hansen, tømrermester Sigismund Hansen og en Petersen.

Et af vore medlemmer, Bjarne Pedersen, har fortalt, at Ove Hansen havde adskillige søskende bl.a. murermester Ejler Hansen, Alvild Hansen, gift med slagtermester Jens Peter Hansen og Selma Kristensen, gift med mekaniker Willy Kristensen.

Ove Hansen, hvis fulde navn var Frits Ove Ejler Hansen, døde i 1935.

Smedemester Orla Andersen

De oplysninger vi har fra minde-

bogen, er mangelfulde!

Har du mulighed for at hjælpe os med flere oplysninger, er du meget velkommen til at besøge os på

Arkivet.

Slangerup Stationsbygning / Boenheden Line Marie

Af: Irene Nielsen

Kilde: www.storebaelt.dk og www.mariehjem.dk

Den markante stationsbygning blev opført i forbindelse med Slangerup Banens' åbning i 1906.

Oprindeligt var stationen blot tænkt som en beskeden og prunkløs bygning; men jernbanens initiativtager og egentlige ejer, admiral Andreas du Plessis de Richelieu til Kokkedal, indkaldte den kendte jernbanearkitekt Heinrich Wenck til at færdiggøre de to endestationer i henholdsvis Slangerup og Lygten på Nørrebro i København.

I dag fremstår de to stationsbygninger som de

Foto: Erik Hansen

fornemste repræsentanter for netop Heinrich Wencks bygninger - og iøvrigt blev det de sidste to bygninger ved jernbanerne i Danmark, hvor stilen var nationalromantisk.

Boenheden Line Marie

"Line Marie" har til huse i Slangerups "gamle" stationsbygning. Slangerupbanen blev nedlagt i 1954, og siden har bygningen huset mange forskellige erhverv. I 1996 flyttede det sidste firma ud af bygningen på grund af sammenstyrtningsfare. De pæle bygningen stod på var rådnet væk og bygningen satte sig over 1 meter på 3 år. På grund af en påsat brand i 2000 udbrændte tagetagen.

I 2003 indgik Fonden Mariehjemmene og daværende Slangerup byråd en aftale om genopbygning af stationsbygningen samt opførelse af en tilbygning for at skabe mere plads.

I august 2004 stod "Stationsbygningen" klar til indflytning. Den er blevet opført i samme smukke byggestil, og nu indrettet med 10 individuelle boliger samt fællesarealer.

Hvorfor navnet Line Marie?

Marie er efter Fonden Mariehjemmenes grundlægger Rose Marie Rørdam Holm.

Line er efter Line Briem f. Snitker. Født i 1802 og død i Slangerup 1880.

Line var barn af adjunkt J.D. Snitker, der var lærer ved Slagelse Latinskole, hvortil H.C. Andersen ankom som 17-årig i 1822 for at fuldføre sin skolegang.

H.C. Andersen blev stærkt betaget af den 3 år ældre Line, til hvem han skrev digtet "Roserne og Stjernerne". Line var dog allerede forlovet med islændingen J.G. Briem, der senere blev præst, og som hun giftede sig med.

Efter forskellige præstekald rundt i Danmark, flyttede de til Slangerup, da han blev pensioneret.

Sammen med 10 andre damer fra Slangerup oprettede Line i 1876 Slangerup Børneasyl i huset Klosterstræde 13. Slangerup Børneasyl, der havde til formål at være hjem for forældreløse eller fattige børn, bestod dog kun frem til 1880, da der ikke kunne skaffes yderligere midler.

Line Briem og hendes mand ligger begge begravet på Slangerup Kirkegård.

*Klosterstræde 13,
ca. 1990-2000.*

*Huset er renoveret med bl.a.
nye vinduer og nyt stråtag.*

Foto: Don Johansen

Skomageren i Strandstræde 6

Af: Erik Hansen

Strandstræde 6, Lille Rolighed.

Kopi af billede lånt af Nielsens datter, Hanne Lise Hansen.

Parret i midten er skomager Ove Andreas Nielsen, født 1899 i Dråby sogn, Skoven, død 1967. Karen Stine, f. Jensen, født 1902 i Slagslunde. De blev viet i Slangerup kirke, den 24/9-1922.

De havde forretningen fra 1927 til 1967.

Den gamle dame, til højre, formodes at være fru Nielsens faster, der havde vaskeri og rulleforretning i Klosterstræde.

Parret til venstre menes at være i familie med skomageren og have kautioneret ved købet af forretningen.

Til højre for døren hang en rødmalet støvle.

Skomager Nielsens forgænger var skomager Hans Peder Pedersen, født 1857 i Skævinge, død i Slangerup 1943.

Han havde forretningen fra 1884 til 1927.

Foto: Erik Hansen

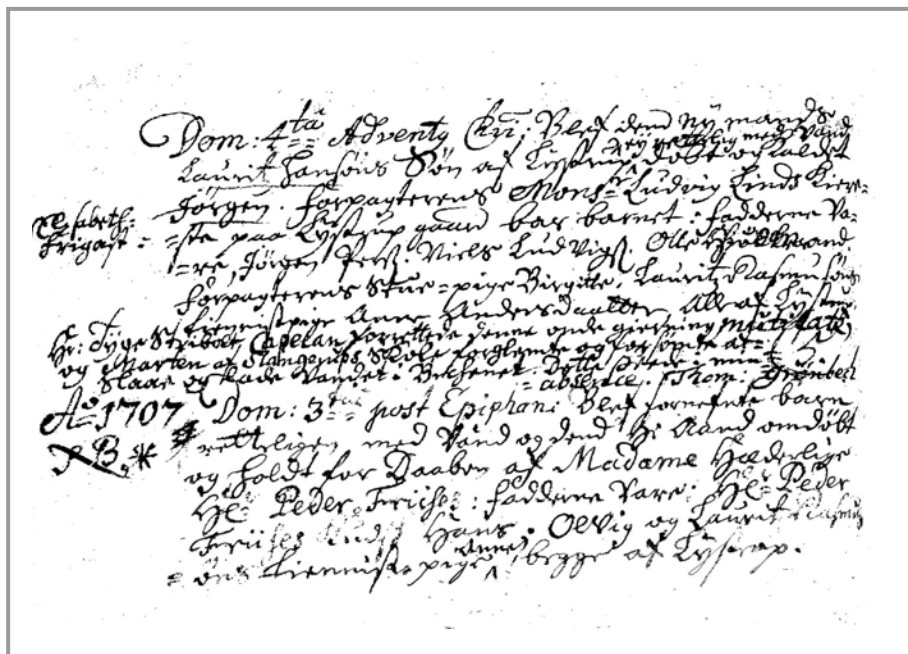
Kasseapparatet som blev brugt i O. A. Nielsens skotøjsforretning.

Fra Uvelse Kirkebog, 1706

Af: Erik Hansen

Lauritz Rasmussøns tiennistpige

"4. søndag i Advent Christi (19. dec 1706) Blef dend ny mands Lauritz Hansøns Søn af Lystrup (ey retteligen med Vand) døbt og kaldet Jørgen. Forpagterens, Mons. Ludvig Linds Kiereste, Elisabeth Frigast, paa Lystrup-gaard bar barnet. Fadderne vare, Jørgen Persen, Niels Ludvigsen, Olle Hiulmand. Forpagterens Stue-pige, Birgitte.

Anne Anders Daatter, Alle af Lystrup.

Hr. Tyge Stribolt, Capelan forrettede denne onde gierning mutilate, og Morten af Slangers Skole forglemte og forsømte at slaae og lade Vandet i Bechenet. Dette skiede i min absence. Thomas Grønbech.

Anno 1707, 3. søndag efter Epipanti (20. feb.) Blef fornevnte barn retteligen med Vand og dend Hellig Aand omdøbt og holdt for Daaben af Madame Hæderlige Hr. Peder Friches. Fadderne Vare Hr. Peder Friches Kudsk Hans Olvig og Lauritz Rasmussens tiennistepige Anne, begge af Lystrup".

I mange århundreder havde Uvelse ikke egen præst. Uvelse/Lystrup var anneks sogn til Slangersrup, hvorfra præsten, eller kappellanen, kom kørende for at forrette gudstjeneste. Kirkerummet var uopvarmet. Var det frost udenfor, var det også hundekoldt inden døre.

Sætningen: - **forglemte og forsømte at slaae og lade vandet i bechenet**, er knudret. **Slaae** betyder antageligt kuldslå, at vandet altså ikke var isnende koldt. Vist er det ubehageligt at få koldt vand i hovedet en decemberdag, men at være en **ond gierning**, der kræver en omdøbing, harmonerer ikke rigtigt med sagen. Der må ligge noget andet bag den **onde gierning**.

-og så min egen, fri fortolkning. De to kirketjenere har glemt at medbringe varmt vand. Morten,

skoleeleven, har næppe stået ved døbefonten og **ladet vandet** (for at sige det på pænt dansk), men er gået op bag alteret, medbringende dåbskanden. Han knapper bukserne op, tømmer blæren, og vender så tilbage til døbefonten hvor han hælder det dejlige, lune indhold op i dåbsfadet.

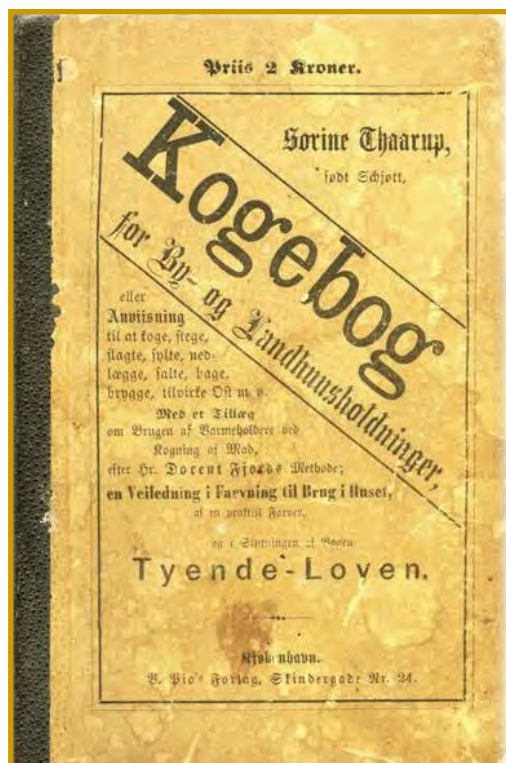
De tilstedeværende har nok ment at vandet havde en mistænkelig, moseagtig karakter, og det "duftede" af noget bekendt. De klager til præsten, som tager de to i forhør, og så bliver knægten omdøbt. Denne gang "retteligen med vand".

Foto: Erik Hansen

Uddrag fra "Kogebog for By- og Landhusholdninger"

Af: Irene Nielsen

Lammesteg

Smør Salt

Dertil bruger man altid Bagfjerdingen; vil man have en dobbelt Lammesteg, da lader man begge Bagfjerdinge hænge sammen, hugger Benene tæt af oppe ved Laaret, breder Stegen net ud paa Bradepanden, strøer den med lidt Salt, kommer lidt Vand ved og sætter den i en Ovn, som er godt varm. Man seer ofte til den og drypper den med Skeen. Skulde den svinde, da spæder man lidt Vand ved den .

Lammesteg.

Smør. Salt.

Dertil bruger man altid Bagfjerdingen; vil man have en dobbelt Lammesteg, da lader man begge Bagfjerdingerne hænge sammen, hugger Benene tæt af oppe ved Laaret, breder Stegen net ud paa Bradepanden, strøer den med lidt Salt, kommer lidt Vand ved og sætter den i en Ovn, som er godt varm. Man seer ofte til den og drypper den med Skeen. Skulde den svinde, da spæder man lidt Vand ved den. Stegen maa være smukt bruun over det Hele; og det bliver den hurtigt nok, naar den blot passes godt. Naar den er færdig, lægges den paa et Fad og holdes varm, til den skal paa Bordet. Bradepanden sættes over Gløder, og deri kommes lidt Smør. Naar det er godt udrørt, saa hældes det op i en Skaal, og da hældes lidt Vand i Panden for at løsne den Sky, der sidder fast; den faaer et Opkog, og man smager da, om den kan kommes i den øvrige Sauce. Til denne Steg passe pillede Kartofler, men dermed er ikke meent, at man udelukkende bruger Kartofler, thi man kan tillige have Salat, Agurkesalat, sure Syltetøier, Rødbeder, Alt efter hvad man har i Huset, og eftersom man vil gjøre Stads af de Gjæster, man har.

Stegen maa være smukt bruun over det Hele; og det bliver den hurtigt nok, naar den blot passes godt. Naar den er færdig, lægges den på et Fad og holdes varm, til den skal på Bordet. Bradepanden sættes over Gløder, og deri kommes lidt Smør. Naar det er godt udrørt, saa hældes det op i en Skaal, og da hældes lidt Vand i Panden for at løsne den Sky, der sidder fast; den faar et Opkog, og man smager da, om den kan kommes i den øvrige Sauce. Til denne Steg passe pillede Kartofler, men dermed er ikke meent, at man udelukkende bruger Kartofler, thi man kan tillige have Salat, Agurkesalat, sure Syltetøier, Rødbeder, Alt efter hvad man har i Huset, og eftersom man vil gjøre Stads af de Gjæster, man har.

Løst og fast fra Den gamle Smedje

Af: Henny Bøgh

Vi lukkede sæsonen 1. søndag i advent, som i 2014 faldt på den 30. november.

Vi åbnede porten kl. 15. Vore smede havde ild i essen og fra køkkenet kunne man mærke en dejlig duft af kaffe og nybagt kage. Juletræet var smukt pyntet med gamle hjerter, kræmmerhuse og meget andet, men de strålende lys kom dog (på grund af brandfaren) fra kæder med elektriske lys.

Foto: Slangstrup Online

Byens store juletræ blev, sædvanen tro, tændt kl. 17. Herefter strømmede mange, mange besøgende ind i Den gamle Smedje, hvor vi bød på kaffe og kage samt saftvand til de små. Vi gætter på, at der var ca. 250 gæster i løbet af de 3-4 timer, vi havde åbent denne dag. Vores spillemænd var der naturligvis også og hyggede om gæsterne med smukke, gamle julesange.

Vinterpausen vil vi benytte til rengøring og nogle reparationer, inde som ude. Der er altid nok at se til i et gammelt hus.

Husene fra Slangstrup Miniby er dækket til for vinteren; men når det bliver forår igen, holder de små huse flyttedag. Minibyen endelig har fået stillet et areal til rådighed på grusbanen ved SIK, hvor der er blevet plads til den lille by. Fodboldspillerne får nu en kunstgræsbane, når det rigtige græs ikke kan benyttes.

Foto: Henny Bøgh

Foto: Henny Bøgh

Vi kommer til at savne udstillingen fra Slangstrup Miniby i den gamle smedehave,;men det bliver da også spændende at se, når byen nu kan opstilles efter den byplan, der var gældende i middelalderen. Vejene er afsat af en landmåler og grunden til kirken er støbt.

Vi i bestyrelsen lægger nu hovederne i blød, for at finde en anden anvendelse af arealet i smedehaven.

Foto: Henny Bøgh

Trods vinterlukningen er der dog stadig liv i Den gamle Smedje, hvor man kan træffe "Smed Hansens Spillemænd" de fleste fredage fra ca. kl. 9.30 til 12, hvor de spiller muntre melodier og gerne tager imod besøgende.

Ønsker at besøge Den gamle Smedje, evt. i forbindelse med en by- og/eller kirkevandring, kan ske ved at rette henvendelse til Henny Bøgh på telefon 2099 5435.

De vakkelvorne stole i Den gam-

le Smedje viste sig jo at have en spændende historie, som man kan læse om i denne udgave af Ejegod Tidende. Fortsat manglede vi dog nogle gamle stole i smedehuset.

En af vore medlemmer, Erik Poulsen, var vaks, da hans nabo ville kassere 6 gamle stole. Han ringede til os og spurgte, om vi var interesserede. Stolene trængte ganske vist til "en kærlig hånd"; men det har vores medlem også. Han er udlært tømrer og har adgang til et lille værksted, så det skulle han nok fikse.

HERLIGT! Vi siger TAK og glæder os til at præsentere de "nye" stole, når vi åbner sæsonen påskelørdag den 4. april 2015.

Herefter holder vi igen åbent hver lørdag fra kl. 10 - 13.

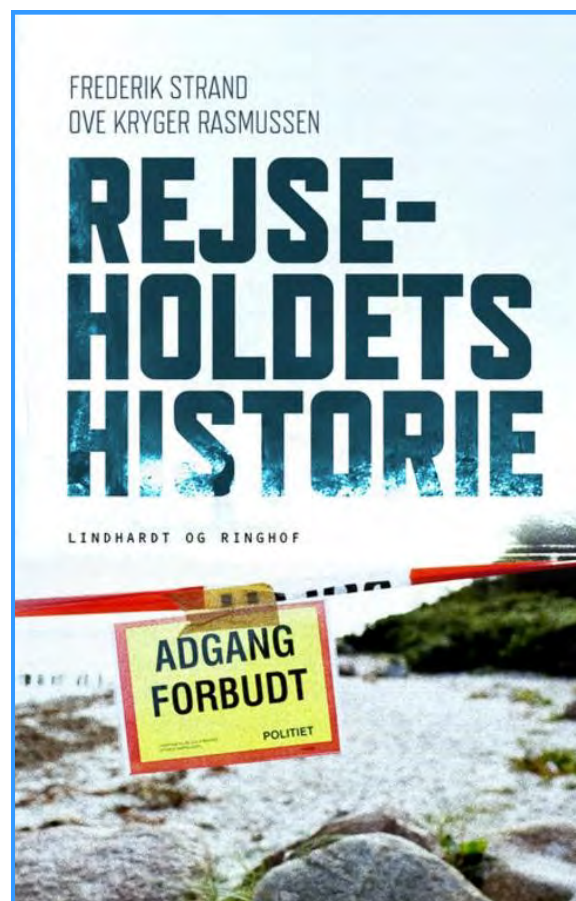
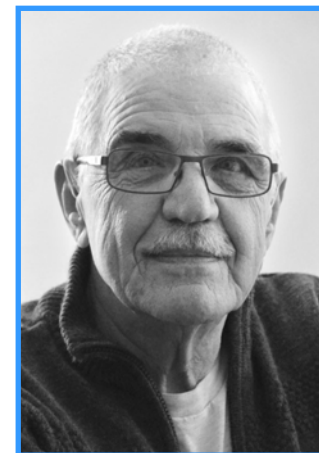

Aktivitetskalender turudvalget foreslår

**Tirsdag den 14. april 2015
kl. 19:15 i Aktivitetshuset.**

"Strømeren som hippie"

Ove Kryger kommer og fortæller om politiets arbejde og sine egne oplevelser.

Ove Kryger der er pensioneret politimand har været med i Rejseholdet, arbejdet "under cover" i kriminelle miljøer og har været på speciel uddannelse i USA.

**Gratis adgang
kr. 30 for ikke - medlemmer**

I pausen byder vi på

Udflugt til "Politimuseet"

**Vi starter busturen lørdag
den 9. maj 2015 kl. 9:00
fra Kirketorvet.**

**Efter besøget på Politimuseet
vil vi indtage en let frokost i
Hansens Gamle Familiehavn
på Frederiksberg.**

Forventet hjemkomst ca. kl. 16.

Hansens Gamle Familiehavn

*Billetter til turen kan købes i
Arkivet fra mandag
den 27. april 2015 kl. 9-12,
til en pris af kr. 250 .*

ligger på Frederiksberg i det syd-
østlige hjørne af Frederiksberg
Have, dér hvor
Pile Allé møder
Valby Bakke
ved Frederiks-
berg Slot.

Havens hoved-
hus er fra ca.
1630 og blev
oprindelig
beboet af ansat-
te på slottet.

I 1850 fik kon-
gelig materiel-
kusk M. Han-
sen af kong
Frederik 7. be-
villing til at

sælge kaffe og te "til almuens
glæde". Et par år senere blev
der også givet bevilling til at
sælge bayersk øl.

Stedet blev et sted, hvor Køben-
havns nye borgerskab, der var
taget på udflugt på landet, kun-
ne købe en forfriskning.

En stamgæst blev Robert Storm
Petersen, af hvem der i haven er
en statue, skåret i elmetræ af
Ole Bülow i 1998. Det var også
her, at Poul Nyrup Rasmussen
og Lone Dybkjær på et uformelt
pressemøde i 1996 offentligt
bekendtgjorde deres forlovelse.

"Kongensgade projektet"

Af: Ole Henriksson

Nu er det lidt over et år siden, at
vores tykke mapper med oplys-
ninger om erhvervslivet i Kon-
gensgade, fra 2014 og tilbage til
1985, blev lagt frem. I alt 4 map-
per indeholdende facts fra bl.a.
Slangstrup Vejviseren, personlige
oplysninger fra "gamle Slang-
strup", billeder fra nu og før
osv. Mapperne har ligget flg. ste-
der: Lokalarkivet, Aktivitetshu-
set, Biografen, Biblioteket og
Den gamle Smedje.

Inden for en overskuelig fremtid
vil vi komme med nogle nye
mapper, hvor vi vil gå nogle flere
år tilbage; men også forsøge at
give oplysninger om, hvad der er
sket siden sidst.

Vi håber, at I, kære medlem-
mer, vil være villige til at skrive

nogle kommentarer i de eksiste-
rende mapper, så de nye mapper
kan være "endnu mere up to
date" end de første.

Vi har Slangstrup Vejvisere helt
tilbage til 1967. Vi mangler 1975
og 1973. Hvis der er nogen, der
ligger inde med dem, vil vi meget
gerne låne dem i en periode.

Hvis der er nogen, der skulle
ligge inde med billeder af for-
skellige butikker mv. – både fra
Kongensgade men også fra det
øvrige Slangstrup, vil vi meget
gerne låne dem, så vi kan få
dem skannet.

Kommunalreformen 1970 og Strukturreformen i 2007

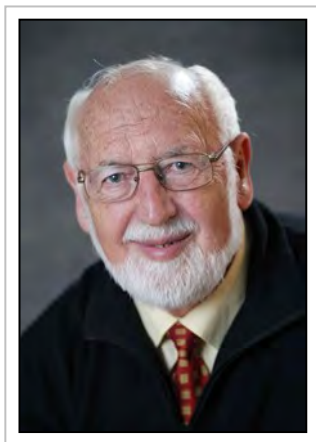
Af: Erik Fristrøm,
Byrådsmedlem i den tidligere
Slangerup Kommune 1985-2007

Kommunalreformen 1970

Reformen i 1970 var indtil dato den største reform af det danske kommunalstyre. Ved kommunalreformen i 1970 blev der foretaget en helt ny kommune- og amtsinddeling. Natten til den 1. april 1970 blev antallet af kommuner i Danmark skåret ned fra knap 1.000 til 278. Dette må betragtes som det første skridt i en rationalisering af den offentlige sektor.

For vort område betød den nye inddeling, at de 4 bykommuner og 41 sognekommuner i Frederiksborg Amt blev sammenlagt til 19 kommuner.

Den nye Slangerup Kommune blev sammenlagt af 4 sognekommuner. Det var Slangerup By Sogn (2677 indb.), Slangerup Landsogn (704 indb.), Uvelse (865 indb.) og en del af Jørlunde (1599 indb.) For Jørlundes ved-

kommende betød den nye inddeling, at sognet blev delt imellem Slangerup og Ølstykke med den nye kommunegrænsen langs med Jørlunde A.

I den østlige del blev grænseføringen flyttet længere mod øst, idet området omkring Lindholm blev overført fra Lynge-Uggeløse Sogn til Slangerup Kommune.

Slangerup Kommune blev således i 1970 sammenlagt af følgende sogne:

Sogn	Byområde	Beliggenhed
Slangerup By's Sogn	Slangerup By	I centrum
Slangerup Landsogn	Jordhøj By Kvinderup By Manderup By Hørup By	Mod nord Mod nord Mod nordvest Mod Vest
Jørlunde Sogn	Jørlunde By Hagerup By Paastrup Sundbylille By	Mod syd Mod sydvest Mod sydvest Mod sydvest
Uvelse Sogn	Uvelse By Lystrup By Lindholm By	Mod nordøst Mod nordøst Mod øst

Slangerup Kommune bestod således i perioden 1970 til 2007 af bysamfundene:

Slangerup, Uvelse, Jørlunde, Sundbylille, Hørup og Kvinderup.

Kommunen grænsede op til følgende nabokommuner:

Mod nord:	Skævinge Kommune	(10 km. grænse)
Mod nordøst:	Hillerød Kommune	(3 km. grænse)
Mod øst og sydøst:	Allerød Kommune	(11 km. grænse)
Mod syd:	Stenløse Kommune	(2 km. grænse)
Mod syd:	Ølstykke Kommune	(5 km. grænse)
Mod sydvest og vest:	Frederikssund Kommune	(7 km. grænse)

Ved byrådsvalget den 3. marts 1970 til den nye Slangerup Kommune blevet der valgt 13 medlemmer, som tiltrådte 1. april 1970. Heraf var der 6 personer, der kom fra de 4 tidligere og nu sammenlagte sogne, nemlig:

Slangerup By:	Chr. Agergaard, Holger Frederiksen og Inger Carstensen
Slangerup Land:	Poul Nielsen
Jørlunde:	Arne Vanghøj
Uvelse:	Bent Lund

Perioden fra 1970 – 2007

Slangerup Kommune har i perioden på knapt 36 år - haft 2 borgmestre, nemlig Poul Nielsen (12 år 1979-1982) og Bent Lund (25 år 1982-2007). Det er tegn på en god stabilitet og tillid til hinanden, - hvilket prægede Slangerup Byråd i hele perioden.

Bent Lund var i øvrigt, som den eneste, medlem af byrådet i hele perioden fra 1/4 1970 til 31/12 2006 og nåede således at fejre sit 25 års jubilæum. Næsthøjst anciennitet i byrådet havde undertegnede Erik Fristrøm med 22 år og derefter kommer Allan Madsen med 21 år. Der har i alt været 65 medlemmer af Slangerup Byråd.

Den kommunale administration

Den kommunale politiske og administrative funktion lå i starten af perioden i Kongensgade 18 med Teknisk Forvaltning på Kongensgade 20. I 1973 flyttede to af forvaltningerne ud på Slangerupgaard: Kulturelt Forvaltning og Teknisk Forvaltning.

I 1986, hvor Slangerup Skole blev nedlagt, blev skolens bygninger overtaget af den kommunale administration. Stadigvæk med de to forvaltninger kultur og teknik på Slangerupgaard.

I perioden 1993-1994 blev rådhuset og de tidligere skolebygninger sammenbygget med henblik på at samle hele administrationen – under et tag.

I byggeriet indgik også lokaliteterne med forhal, bibliotek og på 1. sal byrådssal, mødelokaler og kantine.

Byrådet

De første år cirka 18 år blev byrådsmøderne holdt på 1. sal i Kongensgade 20 (lokalet med de skrå lofter). Senere, da skatteforvaltningen skulle bruge lokalet, - blev rådsmøderne i 1988 flyttet til ”en såkaldt terapibygning”, der lå på nordsiden af den store skolebygning. Der hvor der i dag er P-plads. I bygningen var biblioteket placeret, - derfor fik bygningen navnet ”Biblioteksbygningen”. Da ombygningen af rådhuset var færdig i 1994 flyttede byrådet til den nyindviede byrådssal oven over biblioteket. Der var indvielse af ”det nye rådhus” den 9/2 1994.

Med henblik på at slanke den administrative organisation og det politiske ditto, besluttede byrådet

ved konstitueringen i december 1989, at sammenlægge Bygnings- og planlægningsudvalget og Udvalget for Teknik og Miljø til et udvalg med navnet Teknik- og Miljøudvalget med Erik Fristrøm som formand.

I forbindelse med valget den 16/11 1993 besluttede byrådet, at slå socialudvalget og kulturelt udvalg slået sammen til Borger og Virksomhedsudvalget (B & V udvalget), og samtidig slå de tilhørende forvaltninger sammen. Udvalget fik Tove Schmidt Jensen som formand.

Der var således i perioden 1994 til 2002 – sammen med økonomiudvalget kun to underudvalg. Den politiske organisation blev i den seneste valgperiode i Slangerup Kommune’s historie igen ændret således, at der var 4 udvalg, - nemlig:

Økonomiudvalget (fmd. Bent Lund), Teknik og Miljøudvalget (fmd. Erik Fristrøm), Kultur- og Virksomhedsudvalget (K&V-udvalget), der fik Anne-Mette Worch som formand samt Børgerservice-udvalget (B&S-udvalget), der fik Allan Madsen som formand.

Der har fra i perioden fra 1970 til 2005 været afholdt 9 valg med 4-års valgperioder.

Der har været i alt 65 medlemmer af byrådet i hele perioden. Heraf har der været i alt 15 udvalgsformænd, nemlig følgende:

5 valgperioder	Erik Fristrøm.
4 valgperioder	Tove Schmidt Jensen, Jens Jensen, og Bent Nielsen.
3 valgperioder	Bent Lund og Knud Andreasen.
1 valgperiode	Holger Frederiksen, Poul Nielsen, Kaj Rygaard Hansen, Bernt Skov, Mogens Nefer, Anne-Mette Worch og Allan Madsen.
½ periode	Niels Frölich Nilsson og Bendt Mølgaard Jørgensen .

Kommunalreformen 2005

På baggrund af den tiltagende debat om den offentlige sektors indretning nedsatte regeringen i oktober 2002 en strukturkommission. Strukturkommissionen bestod af repræsentanter for den kommunale verden, ministerier og personer med særlig ekspertise på området.

Udspillet fra Strukturkommissionen dannede i juni 2004 grundlaget for den såkaldte strukturaftale mellem Regeringen (V og C) og Dansk Folkeparti.

Med lovforslagernes vedtagelse blev kommunalreformens ikrafttrædelse fastsat til den 1. januar 2007.

For at sikre en god forberedelse af kommunesammenlægningerne, skulle de kommunalbestyrelser, som blev valgt til den sammenlagte kommuner ved kommunalvalget den 15. november 2005, fungere som sammenlægningsudvalg i 2006.

For samtidig at sikre den fortsatte drift i de kommuner, som skulle indgå i sammenlægningen, blev funktionsperioden forlænget med et år indtil udgangen af 2006.

Kommunesammenlægningen ville betyde færre og større kommuner, idet stort set de fleste små kommuner frivilligt valgte af finde sammen med nabokommunerne.

Med kommunalreformen blev de eksisterende 271 kommuner til 98 kommuner – de 13 amter blev nedlagt og erstattet af 5 regioner.

Region Hovedstaden med central forvaltning i Hillerød dækker de daværende Københavns og Frederiksborg Amter, København og Frederiksberg Kommuner samt Bornholm Regions Kommune.

På et møde for de 4 byråd i Frederikssund, Jægerpris, Skibby og Slangerup den 25. oktober 2004 var der enighed om at anbefale, at den nye kommunes navn bliver Frederikssund, samt at det kommende byråd skulle bestå af 27 medlemmer. Beslutningen blev senere formelt godkendt af de 4 byråd og en samlet ansøgning om sammenlægning blev sendt til Indenrigsministeriet i december 2004.

Slangerup Kommune. Byrådet 1990-1994.
Foto: Lånt af Erik Fristrøm.

Den ny Frederikssund Kommune fik ca. 44.500 indbyggere og vil strække sig over et areal på 261 km².

I brev af 4. marts 2005 godkendte Indenrigsministeriet sammenlægningen under forudsætning af, at der blev afholdt folkeafstemning i Uvelse valgdistrikt i Slangerup Kommune.

Der blev foretaget 2 vejledende folkeafstemninger i Uvelse valgdistrikt om, hvorvidt Uvelse og Lystrup skulle forblive i Slangerup Kommune og dermed indgå i den ny Frederikssund Kommune eller lægges sammen med Hillerød og Skævinge.

Ved begge afstemninger var der et flertal for Hillerød. Ved 2. afstemning var der således 45%, der stemte for at gå med i den nye Frederikssund Kommune, mens 55% ønskede, at Uvelse afstemningsområde skulle blive en del af Hillerød Kommune.

Slangerup Byråd modtog den 6. maj 2005 brev fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet, hvori det meddeltes, at de efter at have forelagt afstemningsresultatet for partierne bag aftalen om det kommunale landkort, tager afstemningens resultat til efterretning.

Det betød, at Uvelse valgdistrikt med virkning fra 1. januar 2007 ville blive en del af den ny Hillerød Kommune.

Ved valget i november 2005 blev der ved kommunevalget valgt 27 medlemmer til det nye byråd, der kom til at stå for styret i den nye kommune. I det første år (2006) hed det Sammenlægningsudvalget – senere Frederikssund Kommunalbestyrelse.

I Sammenlægningsudvalget (senere kommunalbestyrelsen) var der 5 medlemmer af Slangerup Byråd, der blev indvalgt, nemlig følgende:

Allan Madsen, Anne-Mette Worch, Carsten Cederholm, John Schmidt Andersen og Pia Adelsteen Andersen.

Den nye Frederikssund Kommune grænser op til følgende nabokommuner:

Mod nord :	Frederiksværk-Hundested Kommune (senere Halsnæs K.)
Mod nord og øst :	Allerød Kommune
Mod syd:	Egedal Kommune
Mod syd i Hornsherred:	Lejre Kommune

Se kortet på modstående side:

Sammenlægning af kommunerne Frederikssund – Jægerpris – Skibby og Slangerup

Slangerup 1801 Landvæsensmøde

Af: Erik Mortensen

Anno 1801 den 30 Maj vare Landvæsensmøde udi Kiobstaden Slangerup paa Frederiksborg Amt. Ved mødet vare forsamlede Hans Hoygværdige Excellance Hr. Geheimerraad og Styftsbefalingsmand Grev Knuht ved Hr. Raadmand Müller fra Roeskilde, Hans Excellance Hr. Geheime Konference Raad og Amtmand Leventzau, Amtets Landvæsens Commisairer Captaine og Amtsforvalter Arentz og Staldskriver Diimetius tillige med Hr. Byfoged Ratenburg med Fuldmægtig Ibsen med den Deel af Slangerups Indvaanere, som besidder Jorder, der grændser til Mølle Aaen fra Lange Søe til Hauge Mølle, samt Gaardmand Anders Pedersen af Lindholm, Lars Pedersen og Lars Jørgensen af Uggeløse, samt Huusmand Jens Knudsen af Lindholm, alt ifølge det Kongelige Rentekammers Skrivelse af 1ste November 1800 der lyder saaledes:

”Pro memoria”

”Rentekammeret bifalder Deres Excellences Formeening i Deres afgivne Erklæring over de for Ejerne af Krat Mølle og Hauge

Mølle frembragte Klager, at Mølle Aaen, som fører Vandet fra Lange og Buur Søe til bemeldte Krat Mølle og derfra til Hauge Mølle, ikke tilbørligen ere oprenset, saa at det ved et Aastedsmøde bliver at afgjøre, hvorledes dermed skal forholdes og anmodes da derfor herved tjenstligen om, at foranstalte dette Møde afholdt, hvortil alle vedkommende maae indkaldes, samt derefter paasee, at de fornødne og hensigtsmæssige Foranstaltninger bliver føjede til bemeldte Mølle Aaens fornødne Oprensning i Overensstemmelse med Anmodningerne. Hvad den af Ejerne af Krat Mølle, Anne Marie Abels fremførte Anke over Anders Pedersen Lindholm angaaende kan Rentekammeret ikke deri indlade sig siden det paaklagede er samme uvedkommende.

Hvilket herved tilstedes Deres Excellence til behagelig Efterretning og Bekiendtgjørelse for Vedkommende.

Fortsættes på side 38

Historien bag ”De røde stole”

Af: Irene Nielsen

I sidste nr. af Ejegod Tidende efterlyste vi stole til spisestuen i Den gamle Smedje.

Vi har siden fået tilbud om stole!

Foto: Erik Hansen

Vi har i mellemtiden fundet de gamle røde stole bevaringsværdige. Til stolene hører en lille romantisk historie.

”De røde stole” blev brugt ved bryllup i kirken. Samtlige brudepar, som blev viet i Slangerup kirke i perioden fra 1910 - 1947, har siddet på disse røde stole.

Brudebuketten er bundet af
Line
fra *Blomster Galleriet*
Kongensgade 34C,
Slangerup

Foto: Erik Hansen

Statisterne til vores
rekonstruktion af et
bryllup fra
perioden 1910 - 1947
er:
Anette og Jan Nielsen
samt sognepræst
Klaus Georg Meisner.

Foto: Erik Hansen

Stolene
(4 stk. i alt)
er skænket til
Slangerup
Historiske
forening af:
Anton Kaarup
Nielsen,
Kannikestræde
1.

Foto: Anton Kaarup

Samme Anton
Kaarup, var
medstifter af
Historisk
Forening den
10.04.1972
og var endvidere
vores første
Arkivleder.

Stadsstuen hos

Ferdinand Nielsen, Kannikestræde 1.

Fra Anton Kaarup Nielsens familiealbum

Antons far ,
Ferdinand Nielsen,
1878-1953,
var i mange år klokker ved
Slangerup Kirke og havde
tillige træskoværksted på
adressen. Derudover havde
han mange tillidsposter i
forskellige foreninger.

Anton Kaarup
begyndte sine
byvandring i
1974, her
fotograferet på
Hestetorvet.

Og Hans Højerverdige Excellence Hr. Geheimeraad og Stiftbefalingsmand Grev Knuhtes Skrivelse af 19de Maj 1801, der lyder saaledes:

”Pro Memoria”

”I anledning af Deres Excellences behagelige Skrivelse den 5de hujus, skulle Jeg ikke undlade tjenslig at melde: at det deri omtalte Aasteds Møde til Bestemmelse af Aaernes Oprensning, som fører Vandet fra Lange og Buur Søer til Krat Mølle og derfra til Hauge Mølle, for saa vidt denne Aae løber igiennem Slangstrup Kiøbstads Jorder, kan foretages Løverdagen den 30te hujus Kl. 10 Formiddag, hvor Raadmand Müller af Roeskilde paa mine Vejne skal møde; og har jeg i Dag tilskrevet Byfoged Ratenburg i Slangstrup om at indkalde Vedkommende Grundejere dér af By

en til dette Møde for at undersøge og bestemme de fornødne Foranstaltninger i Overensstemmelse med Anmodningen til Mølle Aaens Oprensning fra Lange Søe til Krat Mølle og derfra til Hauge Mølle.

Efter at Commisionen nøje havde undersøgt Mølle Aaens Løb og Beskaffenhed fra Lange Søe til Krat Møllen, blev man med de Borgere af Slangstrup Kiøbstad, som havde Jorder paa den eene Side og ovenbemeldte Frederiksborg Amts Bønder paa den anden Side, enige om at dele bemeldte Aaeløb, som er omtrent 400 Favne (ca. 725 m) i 2 lige store Dele hvor efter ved Lodtrækning tilfaldt Slangstrups Borgere at op-

rense den Nordre Deel imod Krat Møllen og Frederiksborg Amts Bønder tilholdt at oprense deres øvrige halve Deel af bemeldte aaeløb, som støder imod Lange Søe. Det blev tillige vedtaget, at saavel vedkommende Borgere af Slangstrup, som bøndere af Frederiksborg Amt, førstkomende 8de Junii skulle begynde med paa anordningsmæssig Maade at oprense, grave fri, tilfaldne Andeel af bemeldte Aaeløb og vedblive til Aaen forsvarlig er oprenset, saa den kan staa for et lovligt Syn, og at Fæsteren Af Kratmøllen, 3 Dage i Forvejen maae aabne Møllens Goldsluse, som tidligere maa holdes aaben til d. 16de Junii og midlertidig maa Sluserne for Lange Søe holdes aldeles lukte, saa at Vandet ikke kan komme ind i Mølle Aaen til Hinder for Arbejderne som renser samme.

Da Commisionen bragte i Erfaring at Krat Møllen ikke havde noget bestemt Flodemaal og frem Omløbsrende, hvilket foraarsagede, at Mølleren i Krat Mølle, har det i sin Magt, at sætte Vandet saa højt han lyster til Skade for de omliggende Lodsejere og derved gøres ikke alene Aaens Rensning unyttig, men tilgrænsende Enge ubrugelige, saa bereder Commisionen Lodsejerne med Forestilling til det Kongelig Rentekammer, at udvirke, at ved Krat Møllen bliver sat et bestemt Flodemaal og en

Goldsluse med frie Omløbs Rende. Angaaende Aaens Oprensning fra Krat Mølle til Hauge Mølle, da ere for samme vedtaget og bestemt ved et Commisionsmøde i Krat Mølle den 30te April 1768 saaledes, at de Borgere af Slangstrup, som har Jorder der støder til Mølle Aaen, skal være pligtige at oprense samme, ligesom Møllerne i Hauge og Krat Møllen for deres tilstødende Jorder. Hr. Byfoged Ratenburg lovede derfor at tilholde vedkommende Borgere i Slangstrup, til forsvarlig at oprense bemeldte Aae i samme Tiid som oven er bestemt, at Mølle Aaen imellem Kratmøllen og Lange Søe bliver oprenset. Imidlertid maa Hauge Mølle ligeledes holde Goldslusen aaben således at Vandet kan have frit Afløb.

Op da intet videre ved dette Møde var at foretage blev Forretningen sluttet med den Tilføjning og Bestemmelse: at dersom nogen skulle vise sig forsømmelig eller modvillig i det her bestemte Arbejde for den eller de forsømmeliges Regning af vedkommende Øvrighed foranstaltet og Omkostningerne uden Søgesmaal ved Udpantning inddrevne.

B

Afsender:

ISSN: 1603-449X

LOKALHISTORISK FORENING *for* SLANGERUPEGNEN

KONGENSGADE 18 · POSTBOX 28 · 3550 SLANGERUP · TLF. 4735 2372

www.slangeruphistoriskforening.dk e-mail: info@slangeruphistoriskforening.dk

Medlemskontingent for 2014/15: 150 kr. årligt pr. husstand

Pensionister og efterlønnere 100 kr.

Bestyrelse		Tlf.
Jens Lindgreen	Formand, Turudvalg og foredrag	4733 4831
Irene Nielsen	Næstformand, Lokalarkivet, foto/scanning, redaktør E.T.	4060 3245
Torben Møller	Kasserer, udstilling	2251 3431
Henny Bøgh	Sekretær, Turudvalg og foredrag, Den gamle Smedje, udstilling	2099 5435
Jørgen Wammen	Den gamle Smedje, udstilling	2082 5435
Jan E. Andersen	Den gamle Smedje	4733 4842
Karsten Andersson	Turudvalg og foredrag, Lokalarkivet	4733 4006
Suppleanter	Jørgen Rasmussen og Karsten Andreasen	

Lokalhistorisk Arkiv for Slangerrupegnen, Kongensgade 18

Anne-Marie Jørgensen Arkivleder træffes på arkivet **torsdag kl. 14-18** 4735 2372

Bestyrelsen træffes på arkivet **mandag kl. 9-12**

Ring på tlf. 4735 2372 for at aftale eventuelle andre tidspunkter. Alle er velkomne.

Indgang i Kongensgade 18 (i Rådhushaven, bag biblioteket), følg de blå skilte.

Den gamle Smedje og udstillingen, Kongensgade 23

Hoder åbent *lørdage fra kl. 10-13. Se evt. opslag på porten.*

Påskelørdag 2015 åbner vi den nye sæson.

Ønsker om at besøge Den gamle Smedje og udstillingen kan rettes til:

Henny Bøgh, tlf. 2099 5435

Ejegod Tidendes

redaktion: Bestyrelsen

Ejegod Tidende udgives af
Lokalhistorisk Forenings
Forlag og udkommer kvartalsvis